

Številka: 511-12/2018

Ljubljana, 6. 11. 2018

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na podnebni konferenci Zdrženih narodov, 2. do 14. december 2018, Katowice, Poljska – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na _____ seji sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na podnebni konferenci Zdrženih narodov, ki bo potekala od
2. do 14. decembra 2018 v Katovicah na Poljskem.
2. Vlada je imenovala delegacijo Republike Slovenije, ki se bo udeležila konference iz prejšnje točke v naslednji sestavi:
 - Jure Leben, minister za okolje in prostor,
 - Božena Forštnarič Boroje, veleposlanica R Slovenije na Poljskem,
 - Tanja Poličnik, Ministrstvo za okolje in prostor,
 - Katja Piškur, Ministrstvo za okolje in prostor,
 - Zoran Kus, Ministrstvo za okolje in prostor,
 - Marko Maver, Ministrstvo za okolje in prostor,
 - Aleksandra Stanič-Petkovič, Ministrstvo za zunanje zadeve.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za okolje in prostor RS
- Ministrstvo za zunanje zadeve RS
- Ministrstvo za finance RS
- Generalni sekretariat Vlade RS

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none"> – ga. Tanja Bolte, generalna direktorica Direktorata za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor – g. Martin Batič, vodja Oddelka za podnebne spremembe, Ministrstvo za okolje in prostor – ga. Katja Piškur, vodja Službe za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje in prostor – mag. Zoran Kus, sekretar, Ministrstvo za okolje in prostor
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none"> – g. Jure Leben, minister za okolje in prostor – g. Simon Zajc, državni sekretar za področje okolja, Ministrstvo za okolje in prostor – mag. Tanja Bolte, generalna direktorica Direktorata za okolje, Ministrstvo za okolje in prostor – g. Martin Batič, vodja Oddelka za podnebne spremembe, Ministrstvo za okolje in prostor – ga. Katja Piškur, vodja Službe za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje in prostor – mag. Zoran Kus, sekretar, Ministrstvo za okolje in prostor
5. Kratak povzetek gradiva: /
<p>Podnebna konferenca Združenih narodov, ki se je udeležujejo pogodbenice Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC), bo potekala od 2.-14. decembra 2018 v Katovicah na Poljskem (t. i. COP24).</p> <p>Temeljni namen konference je sprejetje »knjige« pravil (t. i. Rulebook) za začetek izvajanja Pariškega podnebnega sporazuma v letu 2021. Knjiga pravil naj bi vključevala celovita in učinkovita pravila ter navodila za pripravo in dopolnjevanje podnebnih ciljev (t. i. nacionalno določenih prispevkov - NDC) za vse pogodbenice Pariškega sporazuma; ter pravila za spremljanje in poročanje o rezultatih doseganja ciljev oz. izvajanja ukrepov dolgoročne podnebne politike.</p> <p>3.12. 2018 bo potekal 1. del zasedanja na visoki ravni (HLS – High Level Segment), ki se ga bodo na povabilo predsednika Poljske, g. Andrzeja Duda, udeležili predsedniki držav ali vlad pogodbenic UNFCCC. Slovenijo bo na tem dogodku zastopal predsednik Republike g. Borut Pahor, ki bo na temo podnebnih sprememb podal nacionalno izjavo Slovenije. Predsedniki bodo pozvali k proaktivnemu delu za pripravo celovitih in učinkovitih pravil za izvajanje Pariškega sporazuma ter ponovno spodbudili k ambiciozni dolgoročni podnebni politiki na svetovni in nacionalni ravni.</p> <p>V okviru drugega dela konference, ki bo potekala že od 2.12. 2018 do zaključka konference, 14.12.2018, bodo potekala intenzivna (tehnična) pogajanja stalnih in začasnih delovnih teles UNFCCC, katerih temeljni cilj je priprava in dokončno sprejetje knjige pravil za uspešen začetek izvajanja Pariškega sporazuma.</p> <p>V okviru tretjega dela (11.-14.12.2018) pa bo potekal 2. del zasedanja na vrhu (HLS) na ministrski ravni, ki se ga bodo udeležili predvsem ministri za okolje in podnebne spremembe držav pogodbenic UNFCCC (in drugi visoki vladni predstavniki), pa bo potekala intenzivna razprava predvsem o dveh usmerjenih in nadvse pomembnih vsebinah: t. i. Talanoa dialog za povečanje ambicije in ciljev za izvajanje Pariškega sporazuma; ter dialog glede bolj učinkovite mobilizacije podnebnih financ za pomoč državam v razvoju.</p> <p>Konference COP24 se bodo udeležile vladne delegacije držav pogodbenic UNFCCC (trenutno 196 držav), oz. pogodbenic Pariškega sporazuma (trenutno preko 180 držav), nadalje predstavniki nacionalnih parlamentov (tudi predstavniki Evropskega parlamenta), organizacij s statusom opazovalcev ter predstavniki zainteresiranih institucij na širokem področju podnebnih sprememb in nevladnih organizacij ter zainteresirani mediji. Konferenci COP24 bo že četrtrič v zgodovini letnih zasedanj UNFCCC predsedovala Poljska. Vladno delegacijo Republike Slovenije bo vodil g. Jure Leben, minister za okolje in prostor.</p>

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Stroške udeležbe slovenske delegacije na zasedanju komisije pokriva vsak organ za svoj del delegacije.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

Predlog gradiva ni takšne narave, da bi bila potrebna predhodna objava.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
--	----

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
---	----

Jure Leben
minister

PRILOGA:

Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na podnebni konferenci Združenih narodov, 2.-14.12.2018, Katowice, Poljska

Podnebna konferenca Združenih narodov, ki se je udeležujejo pogodbenice Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC), bo potekala od 2.-14. decembra 2018 v Katovicah na Poljskem (t. i. COP24).

Temeljni namen konference je sprejetje »knjige« pravil (t. i. Rulebook) za začetek izvajanja Pariškega podnebnega sporazuma v letu 2021. Knjiga pravil naj bi vključevala celovita in učinkovita pravila ter navodila za pripravo in dopolnjevanje podnebnih ciljev (t. i. nacionalno določenih prispevkov - NDC) za pogodbenice Pariškega sporazuma; pravila za spremljanje in poročanje o rezultatih doseganja ciljev ter izvajanja ukrepov za petletna obdobja v okviru dolgoročne podnebne politike; pravila za področje učinkovitega zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, prilagajanja na podnebne spremembe, kot tudi vsebine glede pomoči državam v razvoju. Ta pomoč zajema finančno podporo, krepitev usposobljenosti in prenos ustreznih tehnologij iz razvitih držav v države v razvoju, predvsem v podnebno najbolj ranljive države za izvajanje njihove dolgoročne podnebne politike oz. Pariškega sporazuma.

Konferenca COP24 (24th Conference of Parties) bo potekala v treh delih:

Dne 3.12.2018 bo potekal 1. del zasedanja na visoki ravni (HLS – High Level Segment), ki se ga bodo na povabilo predsednika Poljske, g. Andrzeja Duda, udeležili predsedniki držav ali vlad pogodbenic UNFCCC. Slovenijo bo na tem dogodku zastopal predsednik Republike g. Borut Pahor, ki bo na temo podnebnih sprememb podal nacionalno izjavo Slovenije. Predsedniki bodo pozvali k pro-aktivnemu delu za pripravo celovitih in učinkovitih pravil za izvajanje Pariškega sporazuma ter ponovno spodbudili k ambiciozni dolgoročni podnebni politiki na svetovni in nacionalni ravni .

V okviru drugega dela, ki bo potekal že od 2.12.2018 do zaključka konference, 14.12.2018, bodo potekala intenzivna (tehnična) pogajanja stalnih in začasnih delovnih teles UNFCCC, katerih temeljni cilj je priprava in dokončno sprejetje knjige pravil za uspešen začetek izvajanja Pariškega sporazuma v letu 2021. Udeležili se ga bodo t. i. tehnični pogajalci držav pogodbenic UNFCCC, predstavniki zainteresiranih inštitucij, agencij in nevladnih organizacij za različna področja politik in ukrepov podnebnih sprememb; predstavniki sekretariata UNFCCC in mediji.

V okviru tretjega dela (11.-14.12.2018) pa bo potekal 2. del zasedanja na vrhu (HLS) na ministrski ravni, ki se ga bodo udeležili predvsem ministri za okolje in podnebne spremembe držav pogodbenic UNFCCC (in drugi visoki vladni predstavniki), pa bo potekala intenzivna razprava predvsem o dveh usmerjenih in nadvse pomembnih vsebinah: t. i. Talanoa dialog za povečanje ambicije in ciljev za izvajanje Pariškega sporazuma; ter dialog glede bolj učinkovite mobilizacije podnebnih financ za pomoč državam v razvoju.

Prva razprava ministrov na HLS bo potekala v okviru t. i. Talanoa dialoga (vključujoč, pregleden in konstruktiven dialog) glede nujnosti povečanja podnebne ambicije oz. povečanja ciljev za izvajanje Pariškega sporazuma (NDC) pogodbenic UNFCCC, predvsem za prvo izvedbeno obdobje do leta 2025 oz. 2030. Namen povečanja ciljev do 2030, 2040 in 2050 ali povečanja nagiba poti oz. trajektorije za prihodnja desetletja je predvsem uravnoteženje med podnebnimi prizadevanji sedanjih in prihodnjih generacij za izpolnitev dolgoročnih podnebnih ciljev do leta 2050 in dalje; na prehodu v trajnostni razvoj in varen podnebni jutri ter v ogljično

nevtravno družbo v drugi polovici tega stoletja. Ta razprava bo med ostalim temeljila tudi na zelo zaskrbljujočih rezultatih Posebnega poročila o svetovnem segrevanju za 1.5 stopinje C, ki ga je v začetku oktobra letos pripravil Medvladni forum za podnebne spremembe (IPCC), ki je znanstveno telo UNFCCC.

Druga razprava ministrov pa bo posvečena problematiki podnebnih financ za pomoč državam v razvoju, predvsem podnebno najbolj ranljivim državam in majhnim otoškim državam Pacifika, za izvajanje njihove dolgoročne podnebne politike in ciljev Pariškega sporazuma. Na osnovi zaveze razvitih držav (že iz leta 2009 in skladno s Pariškim sporazum) je namreč treba sprejeti ustrezne ukrepe za pospešeno in bolj uspešno mobilizacijo podnebnih financ v znesku 100 milijard ameriških dolarjev letno do leta 2020, da bi nato ta letni znesek po letu 2025 ustrezno povečali.

Ministri (ali drugi visoki vladni predstavniki) bodo v tem delu zasedanja COP24 podali tudi nacionalne izjave s stališči svojih držav glede dokumentov in potrebnih odločitev za uspešen začetek izvajanja Pariškega sporazuma ter glede nacionalnih podnebnih ciljev in dolgoročnih podnebnih in trajnostnih politik vseh resorjev v svojih državah. Ministri bodo nacionalne izjave podali samo v primeru, če le-ta ni bila podana že v 1. delu HLS, 3.12.2018, s strani predsednikov vlad ali držav.

Konference COP24 se bodo udeležile vladne delegacije držav pogodbenic UNFCCC (trenutno 196 držav) oz. pogodbenic Pariškega sporazuma (trenutno preko 180 držav), nadalje predstavniki nacionalnih parlamentov (tudi predstavniki Evropskega parlamenta), organizacij s statusom opazovalcev ter predstavniki zainteresiranih institucij na širokem področju podnebnih sprememb in nevladnih organizacij ter seveda zainteresirani mediji. Konferenci bo že četrtič v zgodovini letnih zasedanj UNFCCC predsedovala Poljska. Vladno delegacijo Republike Slovenije bo vodil g. Jure Leben, minister za okolje in prostor.

Kot je znano je bil Pariški sporazum sprejet na podnebni konferenci ZN decembra 2015 v Parizu (COP21). Sporazum je bil podpisan aprila 2016, s strani dovolj velikega števila pogodbenic pa ratificiran oktobra 2016, da bi pričel veljati 4.11.2016. **Slovenija je Pariški sporazum ratificirala novembra 2016**, po predložitvi listine o ratifikaciji generalnemu sekretarju ZN pa je za Slovenijo pričel veljati 15.1.2017.

Potek zasedanja delovnih teles podnebne konvencije ZN na COP24

Na podnebni konferenci COP24 bodo potekala zasedanja naslednjih stalnih in začasnih delovnih teles konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC):

- 24. zasedanje Konference pogodbenic Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (Twenty-fourth session of the Conference of the Parties, COP 24);
- 14. zasedanje Konference pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Kjotskega protokola (Fourteenth session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Kyoto Protocol, CMP 14);
- Tretji del 1. zasedanja Konference pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma (Third part of the first Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement, CMA 1.3);
- 49. zasedanje delovnega telesa za znanstveno in tehnološko svetovanje (Forty-ninth session of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, SBSTA 49);
- 49. zasedanje delovnega telesa za izvajanje konvencije (Forty-ninth session of the Subsidiary Body for Implementation, SBI 49);

- Sedmi del prvega zasedanjačasne delovne skupine za pripravo izvajanja Pariškega sporazuma (Seventh part of the first session of the Ad Hoc Working Group on the Paris Agreement, APA 1.7).

Zasedanja navedenih delovnih teles bodo potekala vzporedno v času celotne podnebne konference COP24. V navedenih delovnih telesih UNFCCC in Pariškega sporazuma bodo obravnavane predvsem naslednje vsebine:

Na zasedanju konference pogodbenic UNFCCC (COP 24) bodo najprej izvedene organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pomožnih delovnih teles UNFCCC kot sta SBSTA in SBI; opravljene bodo celovite priprave na izvajanje Pariškega sporazuma; izvedene ostale točke dnevnega reda; v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference.

Na zasedanju pogodbenic Kjotskega protokola (CPM 14) bodo prav tako najprej izvedene organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pomožnih delovnih teles kot sta SBSTA in SBI; obravnavana bo vsebina glede mehanizma čistega razvoja; pregledane bodo finančne zadeve in druge vsebine dnevnega reda; v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference.

Na zasedanju pogodbenic Pariškega sporazuma (CMA 1.3.) bodo v uvodu izvedene organizacijske vsebine; večina zasedanja bo posvečena razpravi o tehničnih vsebinah za izvajanje Pariškega sporazuma, nato bo izvedena razprava na visoki oz. ministrski ravni – HLS; v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma.

Na zasedanju SBSTA 49, ki je pomožno delovno telo za znanstveno in tehnološko svetovanje konvencije, bodo v uvodu izvedene organizacijske vsebine; sledila bodo poročila - Odbor za adaptacijo, Mednarodni mehanizem za izgube in škodo po podnebnih spremembah; pregledan bo napredek pri prenosu podnebnih tehnologij v države v razvoju; in ostale vsebine; ter sprejeto zaključno poročilo SBSTA 49.

Na zasedanju SBI 49, ki je pomožno delovno telo za implementacijo konvencije UNFCCC, bodo v uvodu izvedene organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pogodbenic aneksa I konvencije (razvite države sveta) in pogodbenic izven aneksa I (države v razvoju); pregledane bodo različne vsebine, vezane na Pariški sporazum; obravnavane bodo vsebine glede mehanizmov Kjotskega protokola; podane bodo vsebine, vezane na najmanj razvite države sveta; pregledan bo napredek priprave nacionalnih planov za adaptacijo; obravnavana bo vsebina Mednarodnega mehanizma za izgube in škodo po podnebnih spremembah; pregledan bo napredek glede prenosa podnebnih tehnologij v države v razvoju; obravnavane bodo vsebine glede podnebnih financ, glede administrativne usposobljenosti; da bi se zasedanje zaključilo s sprejetjem zaključnega poročila SBI 49.

Na zasedanju APA 1.7., ki ječasno delovno telo za pripravo izvajanja Pariškega sporazuma, bodo v uvodu izvedene organizacijske vsebine; nato pa bodo podrobno obravnavane vse relevantne vsebine za pripravo potrebnih dokumentov in odločitev za uspešen začetek izvajanja Pariškega sporazuma v letu 2021; ter sprejeto zaključno poročilo APA 1.7.

Stališče EU in držav članic za COP24

Ministri za okolje in podnebne spremembe držav članic EU so na zasedanju Sveta za okolje, 9.10.2017, sprejeli sklepe za pripravo na podnebno konferenco ZN na Poljskem »Priprave na zasedanja UNFCCC v Katovicah, 2.-14.12.2018, Sklepi Sveta«. Sklepi Sveta EU predstavljajo del priprav na zasedanje COP24 in okvirno stališče EU in držav članic za nastop in pogajanja na podnebni konferenci, ki poleg tega dokumenta zajema še številne druge dokumente s stališči do posameznih tehničnih vprašanj in vsebin, ki so na dnevnem redu konference.

Sklepi Sveta EU predstavljajo odločen političen signal in pro-aktivno podnebno zgodbo EU in držav članic. Ministri so podčrtali, da je za uspešno uresničevanje ciljev Pariškega sporazuma treba povečati skupna, svetovna prizadevanja za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (TGP) vseh držav, vključno z državami članicami EU. Prizadevanja in ukrepi morajo biti v soglasju s cilji trajnostnega razvoja in varovanja biološke raznovrstnosti. Na COP24 bodo EU in države članice pozvale vse pogodbenice UNFCCC, da skupaj pospešimo postopke za pripravo dopoljenih oz. dokončnih ciljev (t. i. nacionalno določenih prispevkov - NDC), ki jim moramo vse države posredovati sekretariatu UNFCCC najkasneje tekom leta 2020, za začetek izvajanja Pariškega sporazuma v letu 2021. Prav tako moramo skupno pospešiti mobilizacijo podnebnih financ s strani razvitih držav v znesku 100 milijard ameriških dolarjev na letni ravni do leta 2020 za pomoč državam v razvoju za izvajanje njihove dolgoročne podnebne politike in ciljev Pariškega sporazuma.

Sklepi Sveta EU v uvodnem delu poudarjajo »Urgentnost ukrepanja na svetovni ravni« na področju dolgoročne politike podnebnih sprememb. V tem kontekstu poudarjajo pomembnost ugotovitev in zelo resnih naporov posebnega Poročila glede globalnega segrevanja za 1,5 stopinje C (ki je aspiracijski cilj v Pariškem sporazumu), ki ga je v začetku oktobra letos pripravil Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC), ki je znanstveno telo UNFCCC. Poročilo vsebuje nove in nadvse zaskrbljujoče ugotovitve glede negativnih vplivov in posledic podnebnih sprememb, če na skupni, svetovni ravni ne bomo sledili cilju 1,5 stopinje C. Ta cilj je namreč na mnogo bolj »varni ravni« kot je osnovni cilj Pariškega sporazuma z 2 stopinjama C.

Zaključki Poročila IPCC so del temeljnih izhodišč za nadgraditev svetovne podnebne politike v smislu učinkovitega odgovora na grožnje in hkrati izzive podnebnih sprememb, trajnostnega razvoja in naporov za izkoreninjenje svetovne revščine. Poročilo IPCC podaja zelo zaskrbljujočo sliko, jasno prikazuje slabosti, vplive in potencialna tveganja, če bi se podnebne spremembe in globalno segrevanje z današnjim tempom nadaljevalo tudi v prihodnje. V tem kontekstu poudari nujnost za občutno krepitev aktivnosti na svetovni ravni, da bi navedena tveganja in negativne vplive podnebnih sprememb in globalnega segrevanja uokvirili v naravne in obvladljive podnebne cikle.

V nadaljevanju Sklepi opozorijo na zadnja poročila različnih agencij ZN (kot UNEP), ki navajajo, da na svetovni ravni trenutno zastavljeni podnebni cilji (t. i. nacionalno določeni prispevki – NDC) pogodbenic UNFCCC ne sledijo poti oz. trajektoriji za doseg skupnega cilja 2 stopinj C Pariškega sporazuma. Trenutni cilji držav sveta naj bi globalno segrevanje do konca tega stoletja uspeli ustaviti šele na več kot 3 stopinjah C. Sklepi podčrtajo poziv, da morajo pogodbenice svoje NDC nadgraditi in uskladiti s takšno potjo oz. trajektorijo cilja Pariškega sporazuma, ki bo poskusila uravnotežiti prizadevanja sedanjih in prihodnjih generacij.

V zaključku uvodnega poglavja Sklepi spomnijo na dokument Sveta za zunanje zadeve EU iz februarja 2018 glede Evropske podnebne diplomacije ter pozdravijo dokument Sveta za okolje iz junija 2018 glede EU akcijskega plana za krožno gospodarstvo. Sklepi ponovno pozivajo tiste pogodbenice UNFCCC, ki še niso ratificirale Pariškega sporazuma, da ta pravni korak naredijo v najkrajšem možnem času.

V drugem poglavju Sklepi poudarjajo »Krepitev aktivnosti« za izvedbo vseh nalog, ki izhajajo iz Pariškega sporazuma. Sklepi pozivajo pogodbenice, da pospešijo izvedbo svojih zavez in ciljev za obdobje do leta 2020; ter intenzivirajo pripravo svojih dokončnih NDC oz. ciljev za Pariški sporazum, ki jih morajo vse pogodbenice posredovati ZN najkasneje tekom leta 2020, za pričetek izvajanja sporazuma v letu 2021.

Sklepi ponovno pozivajo pogodbenice UNFCCC, da ratificirajo tudi dodatek h Kjotskemu protokolu za drugo obdobje od 2013 -2020 (t. i. Doha amandma), saj zaradi premajhnega števila

ratifikacij le-ta še ni pričel veljati. Slovenija je Doha amandma ratificirala že marca 2016 kot ena prvih DČ EU.

Nato sklepi predstavijo trenutni skupni NDC oz. cilj EU in DČ za Pariški sporazum, ki predvideva najmanj 40% zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) do leta 2030 glede na leto 1990, ki ga je sprejel Evropski Svet predsednikov vlad in držav EU oktobra 2014. Ta NDC je treba ponovno pretehtati in nadgraditi, da bi sledil trajektoriji za doseg cilja Pariškega sporazuma do leta 2050. Sklepi pozdravljajo posodobitev zakonodaje EU za sistem trgovanja z emisijami TGP (t. i. ETS), vključitev sektorja rabe zemljišč in gozdarstva v sistem ETS, povečanje EU skupnega cilja za obnovljive vire energije (OVE) na 32% v skupni rabi energije, ter cilja za učinkovito rabo energije (URE) na 32,5%; kar je bilo sprejeto v prvi polovici letošnjega leta.

Sklepi navedejo prizadevanja za finalizacijo EU dolgoročne strategije za zmanjševanje emisij TGP do leta 2050 za doseganje cilja Pariškega sporazuma, ki jo bo EK na poziv Evropskega Sveta iz marca letos zaključila predčasno do konca novembra, da bi rezultate lahko EU in DČ že predstavile na COP24. V tem kontekstu Sklepi poudarjajo nujnost ustrezne vključitve vseh relevantnih sektorjev v Strategijo, ki mora trasirati pot v trajnostni jutri EU in DČ, vključno s pravično tranzicijo delovne sile.

Med temeljnimi poudarki Sklepov je ponovitev zaveze EU in DČ za pošten prispevek k mednarodnim podnebnim financam za pomoč izvajanja podnebne politike v državah v razvoju. Gre za skupno, svetovno, že leta 2009 dano zavezo razvitih držav sveta za mobilizacijo 100 milijard USD letno do leta 2020 (ob ohranitvi te ravni do leta 2025, ko se ta letni znesek ustrezno poveča) in sicer iz različnih javnih in privatnih virov ter drugih inovativnih oblik mobilizacije podnebnih financ. Poudarjena je nujnost prioritete pomoči najmanj razvitim in podnebno ranljivim državam, vključno z majhnimi otoškimi državami predvsem v Pacifiku. Sklepi pozdravijo tudi posebne sklepe Sveta EU za ekonomske in finančne zadeve iz novembra letos na temo podnebnih financ za Pariški sporazum.

Sklepi prepoznavajo pomembnost nadaljevanja dialoga vseh relevantnih deležnikov in njihov prispevek za pripravo učinkovitih ukrepov doseganja ciljev Pariškega sporazuma. V tem okviru ima posebno vlogo t. i. Talanoa dialog (vključujoč, pregleden in konstruktiven dialog), katerega rezultat naj bi bil dogovor vseh pogodbenic UNFCCC za dopolnitev nacionalnih ciljev – NDC, ki bi zagotovili ambiciozno dolgoročno trajektorijo za implementacijo ciljev in zavez Pariškega sporazuma.

V zadnjem poglavju »Pot do podnebne konference v Katovicah« Sklepi Sveta v celoti podpirajo delovni program (t. i. PAWN – Paris Agreement Work Programme) do COP24 v decembru letos, katerega temeljni namen je zagotoviti pripravo in sprejetje dokončne knjige pravil (Rulebook) za učinkovito izvajanje Pariškega sporazuma. Poudarijo, da je doseganje dolgoročnega podnebnega cilja možno samo z vključitvijo in ustrezno ambicioznostjo vseh pogodbenic UNFCCC. Sklepi posebej podčrtajo pomembnost priprave in sprejetja takšnih pravil, ki bodo uravnoteženo vključevala določila za vse vsebine in člene Pariškega sporazuma, ob upoštevanju različnih zmožnosti in stopnje razvoja posameznih držav. Pravila morajo biti popolnoma pregledna, kompleksna in morajo odsevati odgovornost za celovito in učinkovito izvedbo ciljev vsake in vseh držav oz. pogodbenic UNFCCC oz. Pariškega sporazuma. Med temeljnimi nameni pravil je tudi sproten in reden ter vseobsegajoč pregled izvajanja zavez s strani pogodbenic.

Sklepi podčrtajo zavezo in polno vključitev EU in DČ v proces Talanoa dialoga. Pozdravijo dosedanje aktivnosti v tej smeri, ki naj bi se zaključile z Talanoa dialogom na ministrski ravni v Katovicah, katerega osnovni namen je pripraviti politični teren za usmerjeno razpravo o nadgradnji NDC-jev pogodbenic, ki bodo uravnotežili prizadevanja sedanjih in prihodnjih generacij za izpolnitev ciljev Pariškega sporazuma. V tem kontekstu Sklepi pozdravljajo tudi

izvedbo posebnega dogodka oz usmerjene razprave na ministrski ravni v Katovicah na temo podnebnih financ in tudi na temo pregleda izvajanja zavez do leta 2020. Sklepi poudarjajo, da so EU in države članice v skladu z odstavkom 24 Sklepa 1/CP.21 iz leta 2015, katerega dodatek je Pariški sporazum, »sporočiti ali dopolniti svoj NDC do leta 2020« ob upoštevanju nadaljnjih kolektivnih prizadevanj in dejavnosti vseh pogodbenic na svetovni ravni za doseganje ciljev Pariškega sporazuma.

Sklepi se zaključijo z navedbo »Drugih procesov«, med katerimi pozdravijo priprave na »Podnebni vrh« (Climate Summit) v organizaciji Generalnega sekretarja ZN Antonia Guterresa v septembru 2019; ter druge dogodke, ki bodo sledili v procesu Talanoa dialoga v letu 2019. Sklepi pozdravijo tudi prizadevanja in sprejete dokumente za zmanjševanje emisij TGP v okviru Mednarodne organizacije za pomorstvo (IMO) ter Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO).

Evropski svet predsednikov vlad in držav EU se je v svojih Sklepih z dne 18.10.2018 prav tako zavzel za bolj ambiciozno podnebno politiko. Seznanil se je z najnovejšim posebnim poročilom Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC), ki nedvoumno potrjuje negativne posledice podnebnih sprememb, vključno z zaključki tega poročila, v katerih je navedeno, da je zmanjšanje globalnih emisij v vseh sektorjih ključnega pomena ter da so potrebni nadaljnji ukrepi za blažitev podnebnih sprememb in prilagoditev nanje, zlasti za doseg temperaturnega cilja iz Pariškega sporazuma.

Evropski svet je v okviru priprave na Podnebno konferenco na Poljskem (COP24) potrdil sklepe Sveta (za okolje) z dne 9.10.2018 in izrekel svojo polno podporo pri organizaciji te konference. Zavzel se je za sprejetje ambicioznih in celovitih izvedbenih pravil (Rulebook) za izvajanje Pariškega sporazuma; ter poudaril pomen t. i. Talanoa dialoga, ki mora spodbuditi vse pogodbenice podnebne konvencije, da preučijo raven svoje ambicije in nacionalnih ciljev (NDC) v skladu s členom 4 Pariškega sporazuma. Dodal je, da naj bi razprava o dolgoročni strategiji EU za podnebne spremembe, katere osnutek bo EK pripravila do konca novembra letos, potekala v letu 2019 in morda tudi v letu 2020. Dokončno odločitev o podnebni strategiji pa naj bi sprejel Evropski svet. Skladno z določbami Pariškega sporazuma naj bi bila strategija predložena ZN tekom leta 2020, medtem ko je interni rok v EU že do začetka leta 2020. V letu 2020 morajo vse pogodbenice konvencije o podnebnih spremembah posredovati svoje dokončne cilje (NDC) za prvo obdobje izvajanja Pariškega sporazuma, to je do leta 2030.

Posebne sklepe na temo podnebnih financ je sprejel tudi Svet za ekonomske in finančne zadeve EU, 6.11.2018. Na temo podnebne diplomacije pa je posebne sklepe sprejel tudi Svet za zunanje zadeve EU, 26.2.2018. Evropski parlament je Resolucijo za COP24 sprejel na svojem plenarnem zasedanju, 25.10.2018, v kateri odločno poziva vse pogodbenice UNFCCC, vključno z EU in DC, da povečajo svojo podnebno ambicijo, tako do leta 2030 kot dolgoročno do leta 2050 in da pospešijo mobilizacijo podnebnih financ za pomoč državam v razvoju.

Stališče Republike Slovenije za COP24:

Slovenija podpira stališče EU in držav članic za podnebno konferenco ZN (COP24), ki je zajeto predvsem v sklepih Sveta ministrov za okolje EU z dne 9.10.2018, kakor tudi v drugih relevantnih sklepih in dokumentih Sveta. Sklepi predstavljajo okvirno stališče EU in držav članic za nastop in pogajanja na podnebni konferenci ZN, ki bo potekala v Katovicah na Poljskem (2.-14. december 2018).

Slovenija si bo skupaj z drugimi državami članicami EU ter z vsemi pogodbenicami Konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC) in Pariškega sporazuma prizadevala za uspešno podnebno konferenco v Katovicah, katere temeljni namen je dokončna priprava in sprejetje celovite in učinkovite knjige pravil (Rulebook) za uspešen začetek izvajanja Pariškega

sporazuma v letu 2021. Poudarjamo, da je za skupno izvajanje Pariškega sporazuma nujno potrebno sodelovanje in pošten prispevek vseh držav sveta v okviru UNFCCC. Podnebne spremembe in svetovno segrevanje so namreč eden največjih svetovnih problemov, a hkrati izzivov in priložnosti za prehod v trajnostni razvoj, ogljično nevtralno družbo ter trajnostno gospodarsko rast, ki temeljni na t. i. zelenih delovnih mestih in trajnostni rabi naravnih virov. Cilji Pariškega sporazuma nas vodijo v bolj varen podnebni jutri, ob povrnitvi podnebnih sprememb v normalne naravne cikle.

V zaključnem, ministrskem delu COP24, je v okviru t. i. Talanoa dialoga (vključujoč, pregleden in konstruktiven dialog) potrebno poseben poudarek nameniti tudi usmerjeni politični razpravi o povečanju ambicije in nacionalnih ciljev (nacionalno določenih prispevkov – NDC) vseh držav pogodbenic, vključno z EU in DČ; s ciljem uravnoteženja prizadevanj sedanjih in prihodnjih generacij za izpolnitev skupnih ciljev Pariškega sporazuma. Slovenija pozdravlja namen Talanoa dialoga na ministrski ravni in v tem kontekstu pozdravlja tudi poglobljeno razpravo ministrov o podnebnih financah in drugi pomoči državam v razvoju, predvsem podnebno najbolj ranljivim, za izvajanje njihovih nacionalnih ciljev v okviru dolgoročne podnebne politike oz. Pariškega sporazuma.

Časovni načrt po sprejetju Pariškega podnebnega sporazuma v letu 2015:

- 2015: soglasno sprejetje Pariškega sporazuma (PS) na podnebni konferenci konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC), 12.12.2015 v Parizu (COP21);
- 2016: slovesen podpis PS na sedežu ZN v New Yorku (22.4.2016), v imenu Slovenije ga je podpisal takratni PV, dr. Miro Cerar;
- 2016: pospešitev aktivnosti za dokončno ratifikacijo in uveljavitev sporazuma do podnebne konference v Marakešu (COP22), novembra 2016; po ratifikaciji PS s strani vsaj 55 pogodbenic, ki skupaj predstavljajo vsaj 55% svetovnih emisij toplogrednih plinov je PS pričel veljati 4.11.2016; in se prične izvajati 1.1.2021;
- 2016: COP22 je določil urnik priprave knjige pravil in navodil (t.i. Rulebook) za izvajanje PS;
- 2016: Slovenija je PS ratificirala novembra 2016 (Zakon o ratifikaciji Pariškega sporazuma - v imenu Slovenije, Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/16 in 6/17 – popr.) po predložitvi listine o ratifikaciji na OZN pa je za Slovenijo pričel veljati 15.1.2017;
- 2017: na zasedanju delovnih teles konvencije UNFCCC v Bonnu, v mesecu maju, je potekala intenzivna priprava pravil za izvajanje PS
- 2017: na podnebni konferenci COP23 v Bonnu (predsedovala država Fidži) je bil sprejet podroben časovni načrt za pripravo pravil za izvajanje Pariškega sporazuma (PAWN – Paris Agreement Work Programme);
- 2018: Priprava pravil se je nadaljevala na zasedanju delovnih teles konvencije UNFCCC v maju v Bonnu, in v septembru v Bangkoku; da bi bila pravila dokončno sprejeta na COP24, decembra 2018 v Katovicah na Poljskem COP24);
- 2018 – temeljni namen podnebne konference COP24 v Katovicah na Poljskem, (2.-14.12.2018) je dokončno sprejetje pravil za izvajanje PS, torej za poenoteno pripravo nacionalnih ciljev (NDC), za poenotene časovne cikle (5 ali 10 letni); za obvezujoča pravila spremljanja in poročanja o napredku, glede podnebnih financ itd.;
- 2018: na COP24 bo med ostalim potekal tudi t.i. pospeševalni dialog za pregled napredka izvajanja Pariškega sporazuma, ki se je na COP23 preimenoval v t. i. Talanoa dialog («Talanoa» – je tradicionalen izraz, ki ga uporabljajo na otočju države Fidži in na otokih Pacifika, in pomeni vključujoč, pregleden, konstruktiven dialog, ki omogoča sodelovanje vseh, ki omogoča izmenjavo dobrih zgodb, ki gradi zaupanje in ki na tej podlagi sprejme modre odločitve, ki so v kolektivnem duhu v skupno dobro vseh nas in vseh držav), kjer bo ocenjen domet skupnih (agregiranih) naporov za blaženje

- podnebnih sprememb in doseganje določil Pariškega sporazuma na svetovni ravni ter opravljena razprava o potrebnih ukrepih za naslednja leta;
- 2018-2019: je predvidena ratifikacija Pariškega sporazuma s strani še vseh preostalih pogodbenic konvencije (sporazum je do novembra 2018 ratificiralo več kot 180 pogodbenic od skupno 197 pogodbenic UNFCCC);
 - 2018 in 2020: ministrsko zasedanje na vrhu za pregled mobilizacije podnebnih financ v okviru cilja 100 milijard USD;
 - 2019-2020: vse pogodbenice morajo v skladu s PS pripraviti in posredovati svoje Dolgoročne podnebne strategije (posredovanje nacionalnih dolgoročnih strategij za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in strategij za prilagajanje na podnebne spremembe); v EU bo pripravljena skupna Strategija za raven EU, in nacionalne strategije vseh DČ za obdobje do leta 2050;
 - do 2020: predvideno posredovanje dokončnih zavez oz. ciljev, t.i. NDC (nacionalno določenih prispevkov) s strani vseh pogodbenic PS; predvidena je tudi dokončna izpolnitev zaveze za podnebno financiranje kot pomoč državam v razvoju s strani razvitih držav v okviru mobilizacije 100 milijard USD letno do leta 2020 (leta 2025 je predvideno sprejetje odločitve za ustrezno povečanje te pomoči);
 - 2021: 1. januarja 2021 se uradno prične izvajanje PS (ko 31.12.2020 poteče izvajanje Kjotskega protokola – II obdobje);
 - 2023: svetoven pregled zavez PS in izpolnjevanja le-teh z usmeritvami in odločitvami za naprej s sprejetjem sklepov na COP29; razprava o potrebnem povečanju ciljev NDC za obdobje do leta 2030;
 - 2025: dokončna nadgraditev ciljev NDC pogodbenic PS za obdobje do leta 2030 (predvsem za pogodbenice, ki so svoj prvi NDC pripravile samo do leta 2025);
 - 2028: ponoven svetoven pregled zavez PS in izpolnjevanja le-teh, ki se ponovi vsakih pet let;
 - 2030: ponovna nadgraditev in povečanje ciljev NDC pogodbenic PS za obdobje do leta 2035 oz. 2040, ki se ponovi vsakih pet let.

Sestava delegacije Republike Slovenije s poverilnicami za udeležbo na COP24:

- g. Jure Leben, minister za okolje in prostor,
- ga. Božena Forštnarič Boroje, veleposlanica R Slovenije na Poljskem,
- ga. Tanja Poličnik, Ministrstvo za okolje in prostor,
- ga. Katja Piškur, Ministrstvo za okolje in prostor,
- g. Zoran Kus, Ministrstvo za okolje in prostor,
- g. Marko Maver, Ministrstvo za okolje in prostor,
- ga. Aleksandra Stanič-Petkovič, Ministrstvo za zunanje zadeve.

Večina članov delegacije se bo konference udeležila v času ministrskega vrha, celotne konference pa se bosta udeležila samo Zoran Kus in Marko Maver.

Ocena stroškov:

Stroške udeležbe slovenske delegacije na podnebni konferenci COP24 pokriva vsak resor za svoj del delegacije, ki predstavljajo strošek letalskih kart (Ljubljana – Krakov ali Katowice) ter strošek nočitve v hotelu, kar v skupnem znesku predstavlja okrog 6000 EUR.